

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové ve věci žalobkyně: **N. M.**, zastoupena JUDr. Simonem Mesropypanem, advokátem, se sídlem Rybná 678/9, Praha 1 – Staré Město, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu,

takto:

- I.** Zásah žalovaného spočívající v tom, že dne 1. 10. 2024 vrátil žalobkyni její žádost o poskytnutí dočasné ochrany, zaevidovanou pod č.j. OAM-0400750/DO-2024 z důvodu nepřijatelnosti, **byl nezákonný.**
- II.** Žalovanému **se zakazuje** pokračovat v porušování práv žalobkyně a **přikazuje se** mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobkyně o poskytnutí dočasné ochrany, zaevidované pod č.j. OAM-0400750/DO-2024.
- III.** Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 8.228 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobkyně JUDr. Simona Mesropypana, advokáta.

Odůvodnění:

- [1] Žalobkyně se žalobou podanou u Městského soud v Praze domáhala ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, který spatřovala v tom, že žalovaný jí dne 1. 10. 2024 vrátil její žádost o udělení dočasné ochrany z důvodu nepřijatelnosti ve smyslu ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 65/2022 Sb.“). Zároveň žalobkyně požadovala, aby soud

Shodu s prvopisem potvrzuje M. H., DiS.

žalovanému zakázal pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikázal mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti o udělení dočasné ochrany.

- [2] Žalobkyně namítala, že nezákonnost postupu žalovaného spatřuje v aplikaci ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., které rozšiřuje důvody pro vyloučení osoby z poskytnutí dočasné ochrany nad rámec směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice č. 2001/55/ES“), ve spojení s prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále jen „prováděcí rozhodnutí“), a to i přes správními soudy opakovaně konstatovanou nemožnost aplikace tohoto ustanovení.
- [3] Ke skutkovým okolnostem případu žalobkyně uvedla, že byla vlivem invaze vojsk Ruské federace donucena opustit domovskou zemi a vysídlit se na území členských států EU. Dne 4. 4. 2022 získala dočasnou ochranu na K.; dne 12. 6. 2024 požádala o zrušení udělení dočasné ochrany, a ta jí proto byla ke dni 17. 6. 2024 zrušena. Vzhledem ke zhoršující se bezpečnostní situaci v zemi původu a jejímu nepříznivému vývoji žalobkyně dne 1. 10. 2024 požádala na příslušném pracovišti žalovaného o udělení dočasné ochrany na území ČR. Konstatovala, že ke dni podání žádosti o dočasnou ochranu v ČR již fakticky nebyla držitelkou dočasné ochrany na K., přesto jí však byla žádost vrácena s odůvodněním, že získala (v minulosti) dočasnou ochranu v jiném členském státě EU (K.).
- [4] Z procesní opatrnosti se žalobkyně v žalobě vyjádřila i k přípustnosti žaloby, a to s ohledem na výluky ze soudního přezkumu zakotvenou v ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb. Tuto výluky žalobkyně označila za rozpornou s unijním právem, a tudíž neaplikovatelnou. V této souvislosti poukázala zejména na čl. 29 směrnice č. 2001/55/ES a na rozsudek zdejšího soudu ze dne 11. 6. 2024, č.j. 5A 47/2024-38.
- [5] Žalobkyně dále namítala, že v jejím případě nemělo být ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. aplikováno, a to jednak vzhledem k tomu, že nebyla ke dni podání žádosti držitelkou dočasné ochrany v žádném jiném členském státě EU, a současně vzhledem k rozporu tohoto ustanovení s unijním právem, a to čl. 28 směrnice č. 2001/55/ES, které obsahuje výčet důvodů, pro které lze osobu vyloučit z poskytnutí dočasné ochrany. Tento výčet žalobkyně označila za uzavřený (taxativní) s tím, že vnitrostátnímu zákonodárce nepřísluší jej rozšiřovat a doplňovat o další důvody. Ani prováděcí rozhodnutí použití čl. 28 a 29 směrnice č. 2001/55/ES nevyklučuje, když podle bodu 15 preambule prováděcího rozhodnutí se členské státy dohodly, že nebudou uplatňovat čl. 11 směrnice č. 2001/55/ES upravující navrácení osob požívajících dočasnou ochranu v jiném členském státě EU. V případě důvodů nepřijatelnosti žádosti dle ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) – e) zákona č. 65/2022 Sb. se řízení o žádosti cizince vysídleného z území U. nezahajuje, ale žádost se vyřizuje faktickým úkonem žalovaného, kterým dochází k vyloučení dotčené osoby z poskytnutí dočasné ochrany, přičemž důsledky posouzení žádosti jako nepřijatelné jsou shodné či dokonce závažnější než důsledky rozhodnutí o neudělení dočasné ochrany dle ustanovení § 9 zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů. V důsledku postupu žalovaného pak byla žalobkyně ponechána na území ČR bez platného pobytového oprávnění se všemi konsekvencemi z toho vyplývajících. Zároveň žalobkyně s odkazem na čl. 26 odst. 4 směrnice č. 2001/55/ES dovodila, že záměrem

unijního zákonodárce nebylo vyloučit možnost přesídlení osob vysídlených z území U. z jednoho členského státu do jiného. V této souvislosti pak žalobkyně poukázala na Operační pokyny k provádění prováděcího rozhodnutí, zveřejněné pod č. 2022/C 126 I/01 (dále jen „Operační pokyny“). Na podporu své právní argumentace žalobkyně závěrem odkázala na několik rozsudků správních soudů týkajících se skutkově obdobných případů.

- [6] Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě navrhol její zamítnutí. Uvedl, že postupoval zcela v souladu se zákonem, když vyhodnotil žádost žalobkyně o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou. Uvedl, že žalobkyně figuruje v platformě pro výměnu informací o držitelích dočasné ochrany mezi členskými státy (*Temporary Protection Platform*) jako držitelka dočasné ochrany v K. republice, o čemž svědčí znak „tp“ uvedený v rubrice „Type of protection“, který je zkratkou anglického výrazu „Temporary protection“ a který se používá tam, kde dočasná ochrana byla cizinci udělena a dosud v tomto státě postavení držitele dočasné ochrany požívá. Dále uvedl, že z ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. vyplývá, že k naplnění důvodu nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu postačí, pokud cizinec v jiném členském státě dočasnou ochranu získal; žádná další podmínka již není třeba.
- [7] Dále žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2022, č.j. 2 Azs 178/2022-46, který řešil skutkově podobný případ. Žalovaný soudu navrhl, aby předmětné řízení přerušil do doby vyřešení obdobné otázky ve skutkově totožné věci v řízení vedeném Nejvyšším správním soudem pod sp.zn. 8 Azs 93/2023. V tomto řízení Nejvyšší správní soud předložil Soudnímu dvoru Evropské unie (dále též „SDEU“) předběžnou otázku právě ohledně řešení obdobné věci jako nyní projednávané.
- [8] K samotnému důvodu nepřijatelnosti žádosti podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. žalovaný uvedl, že směrnice č. 2001/55/ES vůbec nepředpokládá, že by osoba, které byl přiznán status osoby požívající dočasné ochrany v jednom členském státě, mohla tentýž status získat i v jiném členském státě. Dále uvedl, že správní soudy i Komise EU se mýlí v tom, že o udělení dočasné ochrany lze žádat opakovaně v různých členských státech, přičemž to, že cizinec je již držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě, není překážkou pro její udělení v dalším členském státě. Uvedl, že již z preambule směrnice č. 2001/55/ES vyplývá, že cílem evropského zákonodárce nebylo zakotvit univerzální právo na získávání pobytového oprávnění z titulu dočasné ochrany v různých členských státech. Naopak přijetím této směrnice chtěl druhotnému pohybu osob požívajících dočasnou ochranu zákonodárce zabránit.
- [9] Dále uvedl, že má za to, že z textu směrnice č. 2001/55/ES neplyne osobě požívající dočasnou ochrany v jiném členském státě právo na získání tohoto postavení a oprávnění k pobytu v jiném členském státě, než v případech výslovně uvedených v čl. 15 a 26 této směrnice, přičemž v obou případech se předpokládá souhlas či rozhodnutí dotčených států. Nevyplyvá-li ze směrnice č. 2001/55/ES právo osoby požívající dočasnou ochranu v jednom členském státě na získání dočasné ochrany v jiném členském státě, pak dle žalovaného nic nebrání tomu, aby český zákonodárce žádost takové osoby o získání dočasné ochrany na území České republiky prohlásil za nepřijatelnou a správní orgány se jí nezabývaly. Jinými slovy, aby nedovolil takové osobě získat dočasnou ochranu znovu na území České republiky, než jen z důvodů sloučení rodiny nebo z důvodů hodných zvláštního zřetele.
- [10] Dne 26. 3. 2025 žalovaný své předchozí písemné vyjádření k žalobě doplnil. V tomto doplnění se podrobně vyjadřoval k rozsudku SDEU ze dne 27. 2. 2025 ve věci C-753/23 ve

věci *K.* (dále též „*rozsudek C-753/23*“), a dovodil, že se nezákonného zásahu nedopustil. Dle žalovaného nelze totiž tento rozsudek vztáhnout na ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb.

[11] Dne 16. 4. 2025 bylo soudu doručeno další doplnění vyjádření žalovaného. V něm zejména reagoval na závěry vyslovené Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 3. 4. 2025, č.j. 1 Azs 336/2024-42. Uvedl, že ze směrnice č. 2001/55/ES vyplývá pouze „primární právo“ volby členského státu, nikoli však „právo sekundární.“ V této souvislosti žalovaný odkázal na rozsudek SDEU ze dne 19. 12. 2024 ve spojených věcech C-244/24 a C-290/24, *K.*, z něhož vyplývá, že není možné, aby byla prováděcím rozhodnutím podle čl. 5 směrnice č. 2001/55/ES vysídleným osobám přiznána práva, která z této samotné směrnice neplynou, tj. zejména „sekundární právo“ pohybu po Evropské unii. Dále se žalovaný vyjádřil k čl. 11, 15 a 26 směrnice č. 2001/55/ES a navrhoval, aby se k otázce souladu ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. s unijním právem měl možnost znovu vyjádřit SDEU. Proto žalovaný navrhoval, aby soud inicioval řízení o předběžné otázce.

[12] Ze správního a soudního spisu soud zjistil následující, pro věc podstatné skutečnosti:

[13] Žalobkyně je občankou U. Po vypuknutí války na U. vycestovala do K. republiky. Tam jí byla udělena dočasná ochrana dne 20. 4. 2022. V platformě Temporary Protection Platform je u této registrace žalobkyně uveden znak „*tp*“, což značí „*Temporary protection*“. Dne 12. 6. 2024 požádala žalobkyně e-mailem o zrušení dočasné ochrany na K.; dne 17. 6. 2024 obdržela odpověď, z níž vyplývá, že její dočasná ochrana je tímto považována za zrušenou (srov. větu „*Your temporary protection is hereby considered revoked.*“). V současně době žalobkyně pobývá v České republice, kde dne 1. 10. 2024 požádala o udělení dočasné ochrany. V žádosti žalobkyně uvedla, že žádala o dočasnou ochranu v jiném členském státě, a to na K. Tato žádost však byla označena jako nepřijatelná, neboť žadatelka požádala o udělení dočasné nebo mezinárodní ochrany v jiném členském státě. Nepřijatelnost byla vyznačena přímo v tiskopisu žádosti.

[14] Podle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. může soud rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhl nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.

[15] Žalovaný s projednáním věci bez jednání souhlasil, žalobkyně se ve stanovené lhůtě nevyjádřila. Soud tedy postupoval podle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. a rozhodl o věci samé bez jednání.

[16] Soud posoudil věc následovně:

[17] Povahou úkonu správního orgánu, kterým je fakticky vrácena žádost, a žadateli jsou sděleny důvody jejího vrácení, se již zabývala judikatura Nejvyššího správního soudu. V takovém případě se vyřízení žádosti pro nedostatek formy považuje za jiný úkon, který může představovat nezákonný zásah ve smyslu ustanovení § 82 s.ř.s. (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č.j. 7 Azs 227/2016-36, publ. pod č. 3603/2017 Sb. NSS). S ohledem na shora uvedené dospěl zdejší soud k závěru, že postup žalovaného spočívající ve vrácení tiskopisu není pro nedostatek formy správním rozhodnutím ve smyslu ustanovení § 65 s.ř.s., ale je faktickým úkonem žalovaného, ve kterém lze pojmově spatřovat nezákonný zásah ve smyslu ustanovení § 82 s.ř.s.

- [18] Soud se dále zabýval výlukou ze soudního přezkumu vrácení žádosti o pobytové oprávnění za účelem dočasné ochrany jako nepřijatelné ve smyslu ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. ve spojení s ustanovením § 5 odst. 2 téhož zákona, z něhož se podává, že v případě, kdy „*Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky nepřijatelnou žádost cizinci vrátí a sdělí mu důvod nepřijatelnosti; soudní přezkum je vyloučen.*“ Touto výlukou se přitom Nejvyšší správní soud zabýval již v rozsudku ze dne 12. 10. 2022, č.j. 2 Azs 178/2022-46, ve kterém stanovil, že výluka je konformní s právem Evropské unie i českým ústavním pořádkem. Otázkou věcného přezkumu se následně zabýval rovněž SDEU v rozsudku C-753/23, v němž potvrdil, že podle čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55/ES ve spojení s čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie je zaručeno právo každého, jehož práva a svobody zaručené unijním právem byly porušeny, na účinné prostředky nápravy před soudem. Podle uvedeného rozsudku tak ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb. odporuje právu Evropské unie a nelze jej použít. Ve světle judikatury SDEU následně přehodnotil svůj závěr rovněž Nejvyšší správní soud a v rozsudcích ze dne 3. 4. 2025, č.j. 1 Azs 174/2024-42, č.j. 1 Azs 336/2024-42 a ze dne 1. 4. 2025, č.j. 5 Azs 273/203-27, stanovil, že vrácení žádosti jako nepřijatelné podle ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb. je přezkoumatelné soudem. S ohledem na závěry Nejvyššího správního soudu soud tedy dospěl k závěru, že vrácení žádosti o udělení dočasné ochrany z důvodu nepřijatelnosti podléhá soudnímu přezkumu; žaloba tak není nepřijatelná.
- [19] Soud se proto dále mohl zabývat tím, zda jsou splněny podmínky pro řízení o žalobě na ochranu proti nezákonnému zásahu a zda žaloba byla podána důvodně.
- [20] Podle ustanovení § 82 s.ř.s. *se může každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl přímo zaměřen proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, žalobou domáhat u soudu ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*
- [21] Ochranu podle ustanovení § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle ustanovení § 82 a násl. s.ř.s. poskytnout (k tomu více viz například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008, č.j. 2 Aps 1/2005-65, publ. pod č. 603/2005 Sb. NSS).
- [22] V této věci má soud za to, že jsou splněny podmínky 1, 2 a 5, neboť vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobkyni pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do jejích práv. Pokud se jedná o hodnocení předmětného úkonu, zde lze vyjít z existující judikatury, podle které bránění v podání žádosti či její nepřijetí mohou představovat nezákonný zásah (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č.j. 10 Azs 153/2016-52, č. 3601/2017 Sb. NSS). Čtvrtá podmínka výše uvedeného testu je tedy rovněž splněna. Zbývá tedy posoudit třetí podmínku, tj. zda žádost o dočasnou ochranu byla žalobkyni vrácena jako nepřijatelná v souladu s právními předpisy, či nezákonně.
- [23] Podle ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb. *„žádost o udělení dočasné ochrany je nepřijatelná, jestliže (...), c) je podána cizincem, který o dočasnou nebo mezinárodní ochranu*

požádal v jiném členském státě Evropské unie, d) je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie (...).

- [24] Klíčovou otázkou, zda je institut nepřijatelnosti žádosti z důvodu, že cizinci již byla udělena dočasná ochrana v jiném členském státě podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., v souladu s unijním právem, se v návaznosti na rozsudek SDEU C-753/23, opakovaně zabýval Nejvyšší správní soud i zdejší soud. Z rozsudku SDEU C-753/23 k tomu vyplývá, že členský stát nemůže žádost odmítnout jako nepřijatelnou z důvodu, že cizinec podal žádost o povolení k pobytu v jednom členském státě Evropské unie, následně odcestoval do jiného členského státu, kde podal obdobnou žádost, za předpokladu, že o první podané žádosti nebylo doposud rozhodnuto. SDEU tak uzavřel, že členský stát nemůže žádost odmítnout pro nepřijatelnost pouze z důvodu souběžného řízení o obdobných žádostech ve více členských státech. Na tento rozsudek navázal Nejvyšší správní soud, který v rozsudku ze dne 3. 4. 2025, č.j. 1 Azs 174/2024-42 posuzoval, zda lze jako nepřijatelnou dle ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. označit žádost cizince, kterému již byla udělena dočasná ochrana v jiném členském státě. Jelikož je tato otázka sporná i nyní, vycházel soud ze závěrů prvního senátu Nejvyššího správního soudu, jakož i dalších rozsudků správních soudů, které na tyto závěry navázaly, neboť neshledal žádný rozumný důvod, pro který by se od nich měl odchylovat.
- [25] Závěry Nejvyššího správního soudu lze shrnout tak, že ani tehdy, když žadatel o dočasnou ochranu již v minulosti obdržel pobytové oprávnění v jiném členském státě a toto pobytové oprávnění stále trvá, nelze uplatnit institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. pro jeho neslučitelnost s právem EU. Proto je třeba takovou žádost věcně projednat a poučit žadatele o nemožnosti čerpání práv plynoucích z dočasné ochrany ve více členských státech současně a dále postupovat podle toho, zda žadatel chce tato práva nově čerpat výlučně v České republice a zda dojde k ukončení jeho pobytového oprávnění v jiném členském státě.
- [26] Žalobkyně je cizinka, na kterou ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb. dopadá prováděcí rozhodnutí. Není-li dán žádný z důvodů, pro který by byla z poskytnutí dočasné ochrany vyloučena podle čl. 28 směrnice č. 2001/55/ES, má právo na poskytnutí dočasné ochrany, resp. na zajištění povolení k pobytu a dalších práv spojených s dočasnou ochranou, v některém členském státě.
- [27] Nejvyšší správní soud připomněl, že institut nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb. se nevztahuje k udělení dočasné ochrany jako takové, nýbrž pouze k poskytnutí oprávnění k pobytu z dočasné ochrany plynoucí. Udělení „dočasné ochrany“ ve smyslu zákona č. 65/2022 Sb. tak ve skutečnosti znamená poskytnutí dílčích práv osobám požívajícím dočasné ochrany podle prováděcího rozhodnutí, nikoli udělení, resp. přiznání dočasné ochrany jako takové. Členské státy mají pouze omezenou možnost odeprít práva plynoucí z dočasné ochrany osobám, které ji v Unii požívají na základě prováděcího rozhodnutí. Podle článku 8 směrnice č. 2001/55/ES jsou totiž povinny přijmout opatření nezbytná k zajištění pobytu osobám požívajícím dočasné ochrany, a to na celé období trvání ochrany. Za tím účelem jim musí vydat potřebné dokumenty nebo jiné rovnocenné doklady. Jakékoli případné omezení v poskytnutí těchto práv tudíž musí být v souladu se směrnicí o dočasné ochraně a prováděcím rozhodnutím, a to pochopitelně i v případech unijním právem výslovně neupravených. Dočasná ochrana pro osoby vymezené prováděcím rozhodnutím je udělována přímo aktem unijního práva, nikoliv rozhodnutím členského státu.

- [28] Rovněž Nejvyšší správní soud zdůraznil, že čerpání práv plynoucích z dočasné ochrany je možné pouze v jednom členském státě. Směrnice č. 2001/55/ES ani prováděcí rozhodnutí přitom neobsahuje výslovnou úpravu pro situaci, kdy si osoba již požívající práv plynoucích z dočasné ochrany v jednom členském státě požádá o přemístění svého pobytu (a tudíž i další čerpání dílčích práv) do jiného členského státu. Řešení nenabídl ani SDEU v rámci rozhodnutí o předběžné otázce. Nejvyšší správní soud dále vyložil, že obecný režim směrnice č. 2001/55/ES nepočítá s právem držitelů dočasné ochrany zvolit si členský stát pobytu. Neumožňuje jim proto ani domoci se vydání sekundárního oprávnění k pobytu v jiném než hostitelském členském státě.
- [29] Nicméně, ve vztahu k dočasné ochraně udělené státním příslušníkům U. unijní orgány zvolily režim odlišný. Prováděcí rozhodnutí, doplněné o dohodu členských států o vyloučení článku 11 směrnice č. 2001/55/ES, celý obecný režim vlastně obrací. Držitelům dočasné ochrany přiznává právo primární volby členského státu, v němž jim má být poskytnut komplex práv s touto ochranou spojených a z toho Nejvyšší správní soud dovozuje i právo sekundární volby členského státu.
- [30] Zdůraznil, že ve vztahu ke státním příslušníkům U. členské státy nepostupovaly v souladu s článkem 25 směrnice č. 2001/55/ES, naopak prováděcí rozhodnutí je založeno na východisku, že státní příslušníci U. mají právo pohybovat se v rámci 90 denního bezvízového pohybu volně po Unii a v tomto časovém rámci si mohou svobodně vybrat členský stát, v němž chtějí požívat práv spojených s dočasnou ochranou (bod 16 odůvodnění prováděcího rozhodnutí). Právní úprava dočasné ochrany určené pro státní příslušníky U. je tedy specifická právem těchto osob vybrat si členský stát, v němž požádají o (prvotní) pobytové oprávnění, čímž došlo k odchýlení se od obecného režimu směrnice vycházejícího z kapacitních možností jednotlivých členských států, k jejichž zachování slouží právě mechanismy přerozdělování podle článku 15 odst. 5 a článku 26 směrnice o dočasné ochraně. Členské státy také výslovně prohlásily, že ve vztahu ke státním příslušníkům U. nebudou uplatňovat článek 11 směrnice č. 2001/55/ES (srov. bod 15 odůvodnění prováděcího rozhodnutí). To znamená, že ve vztahu ke státním příslušníkům U. se neuplatní režim nuceného navrácení neoprávněně pobývajících držitelů ochrany do hostitelského členského státu. Důsledkem je tak faktická možnost těchto osob pobývat nejen v hostitelském členském státě (tj. státě, který jim formálně vydal pobytové oprávnění), ale na území celé Unie. K potvrzení režimu založeného prováděcím rozhodnutím došlo také prováděcím rozhodnutím Rady č. 2024/1836 (Úř. věst. ze dne 3. 7. 2024, L 2024/1836). Ze skutečnosti, že státní příslušníci U. (kteří jsou držiteli dočasné ochrany podle prováděcího rozhodnutí) mají právo zvolit si hostitelský členský stát a současně se vůči nim neuplatní článek 11 směrnice č. 2001/55/ES Nejvyšší správní soudu dovodil právo v průběhu trvání dočasné ochrany přemístit svůj pobyt do jiné, jimi zvolené členské země. Za tím účelem jim musí být vydáno pobytové oprávnění.
- [31] Nejvyšší správní soud podpůrně argumentuje i výkladem rozhodnutí SDEU o předběžné otázce a právně nezávaznými („soft-law“) dokumenty Komise. Z unijního práva tedy plyne právo státních příslušníků U., kteří jsou držiteli dočasné ochrany na základě prováděcího rozhodnutí, na přemístění se do jiného členského státu a právní úprava nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. c) a písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. tudíž tomuto právu odporuje, a proto ji nelze aplikovat.
- [32] Zdejší soud dále považuje za vhodné zmínit, že ani Nejvyšší správní soud nijak nezpochybňuje, že nelze požívat práv plynoucích z dočasné ochrany ve více členských

státech zároveň. Již v rozsudku ze dne 31. 10. 2024, č.j. 10 Azs 151/2024-28, však naznačil, že tento problém nenastane, pokud osoba pobytovým oprávněním v jiném členském státě nedisponovala (buď proto, že o něj poprvé žádá v České republice, anebo z důvodu, že ji nebylo v jiném členském státě vydáno) či již nedisponuje (např. se jej vzdala). K tomu Nejvyšší správní soud v rozsudku č.j. 1 Azs 174/2024-42 v bodě 78 žalovanému poskytl podrobný návod, jak s žádostmi o poskytnutí dočasné ochrany nakládat.

[33] Dle Nejvyššího správního soudu „v budoucnu může při posuzování žádosti o poskytnutí dočasné ochrany dojít k několika situacím:

1. Žádost o dočasnou ochranu v České republice bude podána, aniž by osoba předtím požádala o pobytové oprávnění v jiném členském státě. Pokud tato osoba bude spadat pod čl. 2 Rozhodnutí Rady č. 2022/382, bude namísto dočasnou ochranu poskytnout a za tím účelem vydat povolení k pobytu.
2. Žádost o dočasnou ochranu v České republice bude podána poté, co osoba podala žádost v jiném členském státě, avšak pobytové oprávnění v něm ještě neobdržela. V takovém případě nelze uplatnit institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 65/2022 Sb. pro jeho neslučitelnost s právem EU. Žádost tudíž bude nutné věcně projednat a v případě splnění podmínek pobytové oprávnění vydat.
3. Žádost o dočasnou ochranu v České republice bude podána poté, co osoba již v minulosti obdržela pobytové oprávnění v jiném členském státě, avšak tímto oprávněním k okamžiku podání žádosti prokazatelně již nedisponuje (např. z důvodu, že bylo na žádost žadatele zrušeno). V takovém případě nelze uplatnit institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. pro jeho neslučitelnost s právem EU. Žádost tudíž bude nutné věcně projednat a v případě splnění podmínek pobytové oprávnění vydat.
4. Žádost o dočasnou ochranu v České republice bude podána poté, co osoba obdržela pobytové oprávnění v jiném členském státě a toto pobytové oprávnění je stále platné a trvá. Ani v takovém případě nelze uplatnit institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. pro jeho neslučitelnost s právem EU. Žádost tudíž bude nutné věcně projednat. Stěžovatel žadatele poučí o nemožnosti čerpání práv plynoucích z dočasné ochrany ve více členských státech současně. Pokud bude žadatel na své žádosti dále trvat s tím, že chce tato práva nově čerpat výlučně v České republice, stěžovatel ověří, zda vydáním povolení k pobytu na území České republiky dojde podle práva dotčeného hostitelského státu automaticky k zániku předchozího pobytového oprávnění. V případě kladného zjištění stěžovatel vydá držiteli dočasné ochrany oprávnění k pobytu. Naopak v případě negativního zjištění, resp. pokud se nepodaří relevantní právní úpravu v hostitelském členském státě vůbec zjistit, vyzve stěžovatel žadatele, aby sám v přiměřené lhůtě učinil kroky k ukončení pobytového oprávnění v hostitelském členském státě. K tomu mu poskytne součinnost.
 - a. Jestliže žadatel učiní kroky k ukončení pobytového oprávnění v jiném členském státě a tuto skutečnost ve stanovené lhůtě doloží (například kopií aktu učiněného vůči orgánům původního hostitelského státu), stěžovatel žádosti vyhoví a vydá oprávnění k pobytu.
 - b. Stěžovatel žádosti vyhoví a vydá oprávnění k pobytu rovněž v situaci, kdy žadatel stěžovateli doloží, že učinil nezbytné kroky k ukončení pobytového oprávnění v hostitelském členském státě, avšak k jeho zániku dosud nedošlo z důvodu nečinnosti na straně orgánů tohoto členského státu. O této skutečnosti stěžovatel sám uvědomí orgány původního hostitelského státu a nebytné údaje vloží do informačního systému TPD.
 - c. Pokud žadatel v přiměřené lhůtě nedoloží, že učinil kroky směřující k ukončení pobytového oprávnění v původním hostitelském členském státě, stěžovatel žádost o poskytnutí dočasné ochrany zamítne.“

Shodu s prvopisem potvrzuje M. H., DiS.

- [34] V projednávané věci se jedná o situaci, kterou Nejvyšší správní soud označil jako třetí z možných variant, neboť žalobkyně obdržela pobytové oprávnění v jiném členském státě (na K.), avšak tímto oprávněním k okamžiku podání žádosti v ČR prokazatelně již nedisponovala, neboť toto bylo zrušeno (viz odpověď kyperské strany ze dne 17. 6. 2024). Nejvyšší správní soud vyslovil zcela jednoznačně, že v takovém případě nelze uplatnit institut nepřijatelnosti žádosti podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. pro jeho neslučitelnost s právem EU a žádost je nutné věcně projednat. Pokud by snad žalovaný zpochybňoval skutečnost, že žalobkyně již nepožívá práv z dočasné ochrany v jiném členském státě, pak je na místě případně postup dle bodu 78 odst. 4 odkazovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu a ověřit skutečnost, že žalobkyně již na K. oprávněním z dočasné ochrany nedisponuje.
- [35] Jak Nejvyšší správní soud již opakovaně upozornil (srov. zejména rozsudky ze dne 25. 4. 2024, č.j. 6 Azs 259/2023-21, ze dne 31. 10. 2024, č.j. 10 Azs 151/2024-28, či ze dne 24. 1. 2025, č.j. 5 Azs 190/2024-20), pokud žadatel tvrdí, že žádost o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě nepodal nebo že se předcházejícího povolení k pobytu vzdal či toto povolení z jiného důvodu již netrvá, správní orgány ani soudy nemohou vycházet pouze z údajů obsažených v informačním systému členských států *Temporary Protection Platform* (TPD). Ten totiž představuje pouhou pomůcku, kterou správní orgány členských států využívají k evidenci držitelů povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany. Na rozdíl od veřejných rejstříků (viz zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěrenských fondů) však na něj nelze vztahovat princip materiální publicity. Žadatel tedy musí mít možnost se již před správním orgánem k tomu, že je veden v evidenci TPD jakožto držitel povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě, vyjádřit a případně zpochybnit, že takovým povolením skutečně disponuje.
- [36] Úkolem žalovaného bude v souladu s výše uvedenou judikaturou Nejvyššího správního soudu primárně přijmout žádost k věcnému posouzení. V rámci jejího posuzování musí znovu ověřit, zda žalobkyně disponuje dočasnou či jinou mezinárodní ochranou v jiném členském státě EU (zde na K.). Pokud tomu tak nebude, musí žalovaný žádosti o dočasnou ochranu vyhovět. Jestliže naopak dospěje k závěru, že žalobkyně nadále disponuje dočasnou či mezinárodní ochranou na K. a tato není způsobila zaniknout postupem analogickým k ustanovení § 5 odst. 8 písm. b) zákona č. 65/2022 Sb., pak žalobkyni náležitě poučí o jejím právu nechat si dočasnou či mezinárodní ochranu na K. zneplatnit a o případných důsledcích pro přiznání dočasné ochrany v ČR, pokud by tak žalobkyně neučinila. Zvláště pak žalovaný zohlední e-mailovou odpověď K. azylové služby (*Cyprus Asylum Service*) ze dne 17. 6. 2024, který žalobkyně považuje za doklad o tom, že jí dočasná ochrana na K. již zanikla (byla zrušena).
- [37] Žalovaný proto tím, že žalobkyni vrátil její žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou, zasáhl do práv žalobkyně nezákonným způsobem. Žalobní argumentace je proto důvodná.
- [38] Pro úplnost soud uvádí, že neshledal důvodnou argumentaci, kterou žalovaný uvedl ve vyjádření v návaznosti na rozsudek SDEU ve věci C-753/23 a na něj navazující rozsudky Nejvyššího správního soudu. Samotná rozhodnutí SDEU i Nejvyššího správního soudu dle městského soudu nabízejí argumentaci, jež je s to vyvrátit argumenty žalovaného a v jejímž světle tyto nemohou obstát. Soud se s právním názorem Soudního dvora a Nejvyššího správního soudu ztotožnil. Pro odklon od závěrů uvedených v těchto rozhodnutích přitom neshledal důvod.

- [39] Závěrem uvádí, že nevyhověl návrhu žalovaného, aby soud předložil SDEU předběžnou otázku ohledně slučitelnosti ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. s evropským právem. Uvedená otázka již byla posouzena NSS, a to v kontextu existující judikatury SDEU. Předběžná otázka by byla nadbytečná s ohledem na jednoznačné a vyčerpávající závěry, které vyslovil NSS v rozsudcích ze dne 3. 4. 2025, č.j. 1 Azs 336/2024-42 a č.j. 1 Azs 174/2024-42, s nimiž se městský soud ztotožnil. Nadto soud připomíná, že pokládání předběžných otázek není jeho povinností, nýbrž „jen“ možností (čl. 267 alinea druhá Smlouvy o fungování EU).
- [40] Soud z důvodů shora uvedených výrokem I. deklaroval postupem dle ustanovení § 87 odst. 2 s.ř.s., že zásah žalovaného byl nezákonný. V souladu se stejným ustanovením soud výrokem II. zakázal žalovanému pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikázal mu obnovit stav před zásahem, neboť důsledky zásahu nadále trvají. Žalovaný neposoudí žádost žalobkyně jako nepřijatelnou dle ustanovení § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 Sb., a bude postupovat dále dle zákona č. 65/2022 Sb.
- [41] Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně, která měla ve věci úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložila, proti žalovanému, který ve věci úspěch neměl. Jelikož žalobkyně byla ze zákona osvobozena od placení soudního poplatku, představují náklady řízení v daném případě pouze náklady na zastoupení advokátem, tj. odměnu zástupce žalobkyně a jeho hotové výdaje. Mimosmluvní odměna náleží za 2 úkony právní služby (převzetí zastoupení, podání žaloby) po 3.100 Kč podle ustanovení § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění do 31. 12. 2024, celkem tedy 6.200 Kč. Dále žalobkyni přísluší náhrada hotových výdajů jejího zástupce ve výši 600 Kč za 2 úkony právní služby po 300 Kč podle ustanovení § 13 odst. 4 advokátního tarifu, ve znění do 31. 12. 2024. Protože zástupce žalobkyně je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna o částku odpovídající dani, kterou je tento povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s.ř.s.), ve výši 21 %. Celková výše nákladů tedy činí 8.228 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 28. května 2025

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu